

SIMILARITIES AND DIFFERENCES BETWEEN US GENERALLY ACCEPTED ACCOUNTING PRINCIPLES AND INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS

SLIČNOSTI I RAZLIKE AMERIČKIH OPĆEPRIHVAĆENIH RAČUNOVODSTVENIH NAČELA I MEĐUNARODNIH STANDARDRA FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

SEVER, Ivana

Abstract: *This paper considers issues related to inconsistency of two sets of standards with widest application in the world: International Financial Reporting Standards (IFRS) and US Generally Accepted Accounting Principles. IFRSs are standards created by private organization with headquarter in London – International Accounting Standards Board (IASB) while US GAAPs are created by private organization from United States of America. Almost every country in a world somehow applies one of this set of standards and because of that we could say that its harmonization and convergence have “global” effects on financial reporting.*

Key words: *International Financial Reporting Standards, US Generally Accepted Accounting Principles, Norwalk Agreement, convergence, harmonization*

Sažetak: *Ovaj radi bavi se problematikom neusklađenosti dva seta standarda s najširoom primjenom u svijetu: Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (MSFI-a) koje oblikuje i donosi privatna organizacija sa sjedištem u Londonu – Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) i Američkih općeprihvaćenih računovodstvenih načela (US GAAP-ova) čiji kreator je također privatna organizacija i to Odbor za standarde financijskog izvještavanja (FASB) sa sjedištem u Sjedinjenim Američkim Državama.*

Ključne riječi: *Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, Američka općeprihvaćena računovodstvena načela, Norvalški sporazum, konvergencija, usklađivanje*



Authors' data: Ivana, Sever, univ. spec. oec., Ekonomski fakultet Zagreb, Trg J. F. Kennedyja 6, Zagreb, isever@efzg.hr

1. Uvod

U posljednjih nekoliko desetaka godina globalizacijski procesi zahvatili su cijeli svijet. Sve je veći broj poduzeća koja svoje proizvode izvoze na strana tržišta i djeluju internacionalno. Također, sve je više kompanija koje emitiraju dionice na stranim burzama prikupljajući na taj način novčana sredstva. Opće je poznato da su neke zemlje primarno orijentirane na banke kao ključne izvore financiranja, dok druge imaju razvijenija tržišta kapitala i na njima prikupljaju sredstva potrebna za obavljanje poslovne djelatnosti. Među tim zemljama posebno se ističu Sjedinjene Američke Države i Velika Britanija. Da bi se razmjena kapitala mogla nesmetano odvijati, potrebo je osigurati dobru informacijsku podlogu posebice u pogledu financijskog izvještavanja. Poznato je da danas postoje brojne razlike u platformama na temelju kojih se sastavljaju financijski izvještaji u različitim zemljama što rezultira neusporedivim financijskim izvještajima što dovodi do nepovjerenja korisnika u informacije prezentirane u sklopu njih. Upravo zbog toga neprestano se u globalnim okvirima provode harmonizacijski procesi u kojima izrazito veliku ulogu imaju dvije najveće privatne organizacije koje donose računovodstvene standarde, a to su IASB sa sjedištem u Londonu i američki FASB. 2002. godine ove organizacije sklopile su Norwalški sporazum o uklanjanju razlika između dva najraširenija seta standarda u svijetu, Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja i Američkih općeprihvaćenih računovodstvenih načela. Cilj ovog rada je utvrditi koje su to ključne razlike između ova dva seta standarda koje unatoč brojnim naporima u posljednjih desetak godina još nisu uklonjene.

2. MSFI-i kao standardi bazirani na načelima

Najveće zasluge za provođenje procesa harmonizacije računovodstvene regulative kroz povijest zasigurno pripadaju Komitetu za međunarodne računovodstvene standarde (*International Accounting Standards Committee - IASC*) i njegovom nasljedniku – Odboru za međunarodne računovodstvene standarde (*IASB - International Accounting Standards Board*). [1] Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), je kao nasljednik IASC-a, osnovan 2001. godine. Odbor ima sjedište u Londonu i predstavlja jednu od najpoznatijih računovodstvenih organizacija u svijetu kojoj je temeljni zadatak oblikovanje i objavljivanje Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (MSFI-a), kao i Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja za mala i srednja poduzeća (SME's – Small and midium sized entities). Odbor za međunarodne računovodstvene standarde danas predstavlja računovodstvenu organizaciju koja donosi računovodstvene standarde s najširoom praktičnom primjenom u svijetu s obzirom da se ti standardi danas koriste u preko sto zemalja u svijetu uključujući sve zemlje članice Europske unije te brojne druge zemlje kao što su Brazil, Kanada, Indija, Japan i Meksiko koje su u procesu usklađivanja s MSFI-ima. [2] Odbor za međunarodne računovodstvene standarde razvija standarde bazirane na računovodstvenim načelima, za razliku od američkog Odbora za standarde financijskog izvještavanja (*FASB – Financial Accounting Standards Bord*) [3] koji razvija Američka općeprihvaćena računovodstvena načela

(US GAAP – US Generally Accepted Accounting Principles) bazirana na strogo definiranim i detaljnim pravilima. Računovodstveni standardi temeljeni na računovodstvenim načelima usmjereni su na uspostavljanje generalnih načela koja definiraju zahtjeve vezane uz priznavanje i mjerenje pozicija financijskih izvještaja te njihovo objavljivanje. Slijedeći ovaj pristup u oblikovanju računovodstvenih standarda, MSFI-i ograničavaju smjernice za primjenu generalnih načela koja se odnose na tipične poslovne transakcije te potiču profesionalnu procjenu računovođa u primjeni generalnih načela pri evidentiranju specifičnih poslovnih događaja za neki poslovni subjekt odnosno granu industrije. [4] Odbor za međunarodne računovodstvene standarde ima punu potporu američkih računovodstvenih regulatornih tijela u razvijanju standarda baziranih na načelima, iako povijesno gledajući, američke računovodstvene organizacije imaju drugačiji pristup u razvoju računovodstvenih standarda koji su bazirani na strogo definiranim pravilima. S druge strane, struktura IASB-a kao organizacije, vrlo je slična onoj u FASB-u za koju se smatra da je najbolja institucionalna struktura u svijetu za razvoj računovodstvenih standarda. Temeljne računovodstvene pretpostavke odnosno načela koje računovođe moraju primjenjivati sukladno Okviru za sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja prema Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja su [5]:

1. Načelo nastanka događaja – prema kojem se učinci transakcija i ostalih poslovnih događaja priznaju kada nastanu (a ne kada se primi ili isplati novac ili njegov ekvivalent) i evidentiraju se u računovodstvenim evidencijama i uključuju u financijske izvještaje razdoblja na koje se odnose i
2. Načelo neograničenog vremena poslovanja – prema kojem se financijski izvještaji uobičajeno sastavljaju uz pretpostavku da subjekt vremenski neograničeno posluje te da će poslovati u doglednoj budućnosti.

Osim načela sastavljanja financijskih izvještaja Okvir MSFI navodi i kvalitativna obilježja koja financijski izvještaji moraju imati, a to su:

1. Razumljivost – pružena informacija u financijskim izvještajima mora biti razumljiva njihovim korisnicima, uz pretpostavku da korisnici posjeduju dovoljno znanja o poslovnim i ekonomskim aktivnostima te o računovodstvu, pri čemu moraju imati volju proučavati informacije s razboritom pažnjom,
2. Važnost – informacija prezentirana u financijskim izvještajima je važna ukoliko utječe na ekonomske odluke korisnika,
3. Značajnost – informacija je značajna ako njezino izostavljanje ili krivo prikazivanje može utjecati na ekonomske odluke korisnika donijete na temelju financijskih izvještaja,
4. Pouzdanost – informacija je pouzdana kada u njoj nema značajnijih pogrešaka,
5. Vjerno predočavanje – transakcija mora vjerno predočavati transakcije i druge događaje,
6. Prevaga biti nad formom – transakcije je potrebno prezentirati u skladu sa suštinom i ekonomskom stvarnošću, a ne samo u zakonskom obliku,
7. Neutralnost – financijski izvještaji nisu neutralni ako se selekcijom informacija utječe na donošenje odluka sa svrhom postizanja unaprijed određenog cilja,

8. Opreznost – podrazumijeva uključivanje stupnja različitosti u prosuđivanjima u uvjetima neizvjesnosti, tako da imovina i prihodi nisu precijenjeni, a obveze i rashodi podcijenjeni (prihodi se priznaju kada su sigurni, a rashodi i kada su mogući),
9. Potpunost – prezentirane informacije moraju biti potpune u okviru značajnosti i troška,
10. Usporedivost – financijski izvještaji moraju biti usporedivi kroz vrijeme, financijski izvještaji različitih subjekata također moraju biti usporedivi,
11. Pravodobnost – ako nastane prekomjerno kašnjenje u priopćavanju informacija, ona može postati nevažna,
12. Ravnoteža između koristi i troška – koristi proizašle iz informacija trebaju premašiti troškove njihova stvaranja,
13. Ravnoteža između kvalitativnih obilježja – za postizanje cilja financijskog izvještavanja treba postići određenu ravnotežu između kvalitativnih obilježja.

Okvir naglašava da je važnost kvalitativnih obilježja u različitim slučajevima stvar profesionalne prosudbe što je dokaz važnosti profesionalne prosudbe računovođa koji u svrhu sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja koriste Međunarodne standarde financijskog izvještavanja.

3. US GAAP-ovi kao standardi bazirani na strogo definiranim i detaljnim pravilima

Odbor za standarde financijskog izvještavanja je tijelo zaduženo za oblikovanje Američkih općeprihvaćenih računovodstvenih načela koja se primjenjuju u SAD-u. Glavni izvori financiranja ove organizacije su dobrovoljni prilozi računovodstvenih tvrtki, investicijskih fondova, banaka i drugih sličnih organizacija. Visina godišnjih priloga, koje može dati jedna pravna osoba ili pojedinac je ograničena kako bi se osigurala neovisnost Odbora. Smatra se da su zadaci Odbora, kao i njegov budžet, među najopsežnijima promatrano s aspekta privatnih računovodstvenih organizacija, čak i u usporedbi s Odborom za međunarodne računovodstvene standarde (IASB). [6] FASB, između ostalog, provodi istraživanja, sudjeluje u javnim raspravama, analizira preporuke javnosti i objavljuje nacрте novih standarda. Do sada, FASB je objavio preko 160 standarda financijskog izvještavanja. Svrha ovih izvještaja jest dati investitorima, kreditorima i drugim zainteresiranim strankama kvalitetne informacije vezane uz poslovno odlučivanje. Najznačajniji utjecaj na FASB u procesu oblikovanja računovodstvenih standarda imaju; (1) *Predstavnici korisnika financijskih izvještaja*, (2) *Menadžeri velikih kompanija* i (3) *Sveučilišni profesori*. Nakon što su u SAD-u prije desetak godina iznenada propale neke od najvećih američkih korporacija (Enron, WorldCom, Arthur&Andersen i dr.), postavilo se pitanje kvalitete Američkih općeprihvaćenih računovodstvenih načela (US GAAP-ova), kao standarda baziranih na strogo definiranim pravilima, u odnosu na standarde bazirane na načelima koje razvija IASB. Često se postavljalo pitanje, koji set standarda je kvalitetniji i prikladniji, da li set koji nudi rigidne i detaljno propisane standarde kao što su US GAAP-ovi ili set koji sadrži fleksibilnije standarde u pogledu slobodne profesionalne procjene računovođa. Upravo zbog toga, 2002. godine pokrenut je zajednički projekt

FASB-a i IASB-a, takozvani „*Norwalk sporazum*“ kojemu je cilj bio ukloniti što je moguće više razlika između US GAAP-ova i MSFI-a do kraja 2005. godine, kao i poticanje daljnje konvergencije. US GAAP-ovi su službeno priznati kao mjerodavni računovodstveni standardi u SAD-u od strane Komisije za vrijednosne papire (SEC–Securities Exchange Commission) te od Američkog instituta ovlaštenih javnih računovođa (AICPA–American Institute of Certified Public Accountants). SEC ima statutarne ovlasti uspostavljanja računovodstvenih standarda za javna poduzeća, u sklopu Zakona o tržištu vrijednosnih papira iz 1934. (Securities Exchange Act). Međutim, kroz povijest, SEC se u oblikovanju standarda u velikoj mjeri oslanjao na privatne računovodstvene organizacije koje su pokazale veliku sposobnost oblikovanja standarda za javne potrebe. U tom pogledu, najviše surađuje sa FASB-om, pri čemu ga usmjerava ukoliko presporo rješava neke računovodstvene probleme ili se u tom rješavanju kreće u pogrešnom pravcu. SEC može odbiti neke FASB-ove preporuke te oblikovati vlastite zahtjeve vezano uz sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja. Američka općeprihvaćena računovodstvena načela (US GAAP-ovi) obuhvaćaju sve računovodstvene standarde, pravila i propise kojih se poslovni subjekti moraju pridržavati prilikom sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja. Standardi kakve oblikuje FASB potrebni su za normalno funkcioniranje gospodarskog sustava, iz razloga što se banke, dioničari, revizori i ostali korisnici, u svojim odlukama, oslanjaju na transparentne i usporedive financijske informacije. [7] Najznačajniji dio US GAAP-ova čine Izvještaji o standardima financijskog izvještavanja (SFASs) koje objavljuje FASB. US GAAP-ovi su jedni od najposebnijih i najdetaljnijih računovodstvenih standarda u svijetu. Upravo zbog toga, FASB i SEC razmatraju o promjeni orijentacije US GAAP-ova sa standarda baziranih na strogo definiranim pravilima prema standardima baziranim na načelima.[8] Od 15. rujna 2009. godine sva relevantna dokumentacija US GAAP-ova vezana za računovodstvene standarde nalazi se u Kodifikaciji računovodstvenih standarda. Kodifikacija računovodstvenih standarda između ostalog obuhvaća standarde financijskog izvještavanja (SFASs), tumačenja standarda, smjernice za implementaciju standarda, mišljenja relevantnih organizacija, računovodstvene interpretacije te računovodstvene istraživačke biltene. Cilj kodifikacije nije bio kreirati nove računovodstvene standarde već integrirati i spojiti postojeće standarde. US GAAP-ovi su računovodstveni standardi koji se baziraju na strogim pravilima, oni su vrlo specifični i detaljni, te nalikuju poreznim i kriminalnim zakonima. Ovakvi standardi sadrže modele odlučivanja za svaki mogući slučaj. Pravila, između ostalog, uključuju specifične kriterije, jasne zahtjeve, primjere, iznimke i smjernice za korištenje.[9] Zbog nemogućnosti definiranja svake moguće situacije, pojedinci mogu opravdati kršenje zakona jer tehnički udovoljavaju standardu. Mnogi smatraju da je visok stupanj detaljiziranosti US GAAP-ova te njihova orijentacija na stroga pravila doprinijela propasti nekoliko velikih kompanija u SAD-u (Enron, WorldCom i dr.). Moguće rješenje postojećih problema US GAAP-ova kao iznimno kompleksnih i složenih standarda, jest njihova preorijentacija na standarde bazirane na računovodstvenim načelima. Jedan od većih nedostataka US GAAP-ova jest to što mnogi standardi dozvoljavaju postojanje iznimaka, što otvara vrata brojnim

računovodstvenim praksama koje, u nekim slučajevima, rezultiraju prijeverama u financijskom izvještavanju. [10] Usvajanjem računovodstvenih načela kao osnove u razvijanju standarda, bilo bi pokriveno mnogo šire računovodstveno područje te bi stoga znatno bio smanjen broj iznimaka dozvoljenih u okviru standarda. Kao posljedica, FASB-ova tumačenja standarda koja objavljuje, bila bi znatno smanjena, budući da načela pokrivaju mnogo šire računovodstveno područje od samih pravila. Standardi bazirani na načelima, dozvoljavaju i zahtijevaju računovođama slobodnu profesionalnu procjenu u evidentiranju specifičnih situacija, pri čemu se izbjegava definiranje (u okviru standarda) procedura za rješavanje svakog potencijalnog problema (iznimnih situacija). Svrha takvih standarda jest evidentiranje računovodstvenih događaja u skladu sa njihovom suštinom, a ne pukom formom koja često može premašiti samu bit događaja. Primjena načela kao baze, također zahtijeva od SEC-a i korisnika financijskih izvještaja da prihvate neke posljedice primjene profesionalne procjene, koja nedvojbeno može rezultirati divergencijom u praksi, te kao rezultat, neusporedivim financijskim izvještajima. Važno je napomenuti da MSFI-i dozvoljavaju primjenu više alternativa u odnosu na US GAAP-ove, koji su u tom pogledu mnogi rigidniji. 2002. godine FASB je proveo istraživanje čiji cilj je bio dokučiti što javnost misli o preorijentaciji računovodstvenih standarda. [11] Mišljenja su bila podijeljena. Dio javnosti smatrao je da FASB treba usvojiti načela kao polazište u oblikovanju standarda kako bi evidencije u poslovnim knjigama prikazivale ekonomsku supstancu, a ne formu poslovnog događaja. Drugi dio javnosti smatrao je da je složenost Američkih općeprihvaćenih računovodstvenih načela rezultat složenog gospodarskog sustava koji rezultira iznimno velikim brojem različitih računovodstvenih transakcija, te da pojednostavljenje standarda nije moguće. Zakonodavstvo u SAD-u poznato je po jasnim i definiranim pravilima te bi promjena standarda mogla izazvati probleme pravne prirode, vezane uz sudske tužbe koje se odnose na slobodnu profesionalnu prosudbu računovođa.

4. Ključne razlike između MSFI-a i US GAAP-ova

Prije utvrđivanja ključnih područja neusklađenosti MSFI-a i US GAAP-ova, potrebno je istaknuti kako su ovi standardi u mnogim stvarima slični te kako su se brojne razlike među njima uklonjene u posljednjih nekoliko godina. Unatoč tome, još uvijek postoje neke ključne razlike koje su prvenstveno povezane s priznavanjem i mjerenjem pojedinih računovodstvenih kategorija te s objavljivanjem financijskih izvještaja. Kako bi na neki način kvantificirali stupanj neusklađenosti ovih standarda Plumlee i Plumlee (2008) [13] proveli su istraživanje na uzorku od 100 stranih emitenata na američkim burzama te došli do zaključka kako se neto dobit utvrđena prema MSFI-ima za više od polovicu poduzeća razlikuje za manje od 15% od neto dobiti utvrđene prema US GAAP-ovima. Razlika u visini dioničarskog kapitala u prosjeku je bila 10%. Prema Gordonu et. al. (2009) [14] najznačajnije razlike između MSFI-a i US GAAP-ova su u računovodstvenom tretmanu poslovnih kombinacija, naknada, poreza, nematerijalne imovine te u klasifikaciji obveza. Prema nekim autorima [16] postoji pet ključnih razlika između MSFI-a i US GAAP-ova: (1) Primjena metode fer vrijednosti. Jedna od najznačajnijih razlika između promatranih

standarda je korištenje metode fer vrijednosti čija primjena je dozvoljena u sklopu Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, ali je zabranjena prema US GAAP-ovima (tablica 1). Oba seta standarda dozvoljavaju primjenu metode troška za priznavanje i mjerenje imovine. Iako je metoda fer vrijednosti u mnogome konceptualno privlačna i prihvatljiva, često ju je teško primijeniti te bi mogla biti nekompatibilna s pravnim, institucionalnim i političkim okruženjem u SAD-u. Istraživanja su pokazala kako obavezna primjena MSFI-a u mnogim zemljama ne dovodi do povećanog broja korisnika fer vrijednosti. U skladu s tim, jedno istraživanje [17] je pokazalo kako obavezna primjena MSFI-a u Velikoj Britaniji nije dovela do povećanog korištenja metode fer vrijednosti, nego upravo suprotno, mnoge britanske kompanije su napustile tu metodu u korist metode troška.

MSFI	US GAAP
Zahtijevaju objavu minimuma pozicija financijskih izvještaja.	Ne zahtijevaju objavu minimuma pozicija financijskih izvještaja.
Zahtijevaju objavu komparativnih financijskih izvještaja za minimalno dvije godine.	Nema takvog zahtijeva, ali se uobičajeno objavljuju komparativni financijski izvještaji.
Metode sastavljanja računa dobiti i gubitka: <ol style="list-style-type: none"> 1. Funkcionalna metoda 2. Metoda razvrstavanja rashoda prema prirodnim vrstama 	Metode sastavljanja računa dobiti i gubitka: <ol style="list-style-type: none"> 1. Funkcionalna metoda
Metode sastavljanja izvještaja o novčanom toku <ol style="list-style-type: none"> 1. Direktna metoda 2. Indirektna metoda 	Metode sastavljanja izvještaja o novčanom toku <ol style="list-style-type: none"> 1. Direktna metoda (rijetko se koristi) 2. Indirektna metoda (najčešće korištena metoda)
Primici i izdaci se klasificiraju u tri aktivnosti: <ol style="list-style-type: none"> 1. Poslovne 2. Investicijske 3. Financijske <ul style="list-style-type: none"> • razlike u klasifikaciji primitaka i izdataka od kamata i dividendi 	Primici i izdaci se klasificiraju u tri aktivnosti: <ol style="list-style-type: none"> 1. Poslovne 2. Investicijske 3. Financijske <ul style="list-style-type: none"> • razlika u klasifikaciji primitaka i izdataka od kamata i dividendi
Metode mjerenja nekretnina, postrojenja i opreme: <ol style="list-style-type: none"> 1. Metoda revalorizacije 2. Metoda povijesnog troška 	Metode mjerenja nekretnina, postrojenja i opreme: <ol style="list-style-type: none"> 1. Metoda povijesnog troška
Metode utroška zaliha: <ol style="list-style-type: none"> 1. Metoda FIFO 2. Metoda prosječnih ponderiranih cijena 	Metode utroška zaliha: <ol style="list-style-type: none"> 1. Metoda FIFO 2. Metoda prosječnih ponderiranih cijena 3. Metoda LIFO

Tablica 1. Sličnosti i razlike MSFI-a i US GAAP-ova [15]

(2) Priznavanje prihoda. US GAAP-ovi predstavljaju izrazito opsežne i detaljno propisane standarde te u skladu s tim propisuju detaljne upute vezane uz priznavanje prihoda. Ovi opsežni standardi uključuju detaljne odredbe o priznavanju prihoda za svaku pojedinu industriju. Za razliku, MSFI-i imaju samo dva primarna standarda te nekoliko interpretacija povezanih s priznavanjem prihoda koji su primjenjivi na sve

djelatnosti. Tako primjerice, za programsku (softversku) industriju US GAAP-ovi definiraju vrlo detaljna pravila te više granice za priznavanje prihoda od MSFI-a, što je u skladu s američkom poslovnom i prodajnom strategijom. (3) Isplate s temelja dionica. Istraživanje koje je proveo Mc Anally (2010) [18] pokazuje kako prijelaz s US GAAP-ova na MSFI-e značajno povećava vrijednost odgođene porezne imovine. Također, došao je do zaključa kako porezne stavke prema MSFI-ima mogu bolje predvidjeti buduće novčane tokove. (4) Obveze i kapital. Nekoliko financijskih instrumenata koji su prema US GAAP-ovima klasificirani kao kapital, prema MSFI-ima moraju biti reklasificirani u obveze. Ova reklasifikacija će svakako imati utjecaja na visinu kapitala poduzeća. Nadalje, obračunati troškovi kamata će u nekim slučajevima biti veći prema MSFI-ima (te će imati utjecaja na visinu neto dobiti). (5) Konsolidacija predstavlja također jedno od važnih područja neusklađenosti MSFI-a i US GAAP-ova. Prema MSFI-ima konsolidacija se provodi ukoliko poduzeće ima kontrolu nad drugim poduzećem, odnosno ako utječe na poslovnu i financijsku politiku tog poduzeća. Za razliku, US GAAP-ovi definiraju brojna pravila koja dozvoljavaju poduzećima da ne konsolidiraju svoje financijske izvještaje već da određene stavke prikažu u izvanbilančnoj evidenciji. Osim navedenih razlika, kao jedna od značajnijih se često navodi primjena LIFO metode koja je dozvoljena prema US GAAP-ovima, no zabranjena prema MSFI-ima. Prema istraživanju provedenom 2010. godine [15] bruto dobit utvrđena korištenjem FIFO metode za analizirani uzorak je znatno veća nego primjenom LIFO metode i to za čak 48,7%. Prema tome, usklađivanje US GAAP-ova s MSFI-ima na području zaliha dovelo bi do znatnog povećanja oporezive dobiti američkih kompanija koje trenutno primjenjuju metodu LIFO. Ostale razlike prezentirane u tablici 1. uglavnom se odnose na formalne razlike koje su važne, ali ne i ključne za razumijevanje financijskih izvještaja prezentiranih prema MSFI-ima i US GAAP-ovima.

5. Zaključak

Posljednjih nekoliko desetaka godina brojne računovodstvene organizacije usmjeravaju svoje napore prema harmonizaciji financijskog izvještavanja i to prvenstveno za onu skupinu poduzeća koja djeluju internacionalno. Razlog tome je osiguravanje institucionalnih uvjeta za slobodnu razmjenu dobara, ali i kapitala u globalnim okvirima. Financijski izvještaji predstavljaju polaznu osnovicu i konkretnu podlogu za donošenje investicijskih, ali i ostalih poslovnih odluka. Upravo zbog toga je izrazito važno da oni budu sastavljeni na konzistentan i dosljedan način te da budu razumljivi njihovim korisnicima. S obzirom da to često nije slučaj, razlike se nastoje ukloniti kroz brojne programe usklađivanja i harmonizacije. Među njima se posebno ističe program usklađivanja MSFI-a i US GAAP-ova koji traje preko deset godina. Budući da su to standardi s najširoom primjenom u svijetu, bilo je važno identificirati njihove razlike budući da se u budućnosti mogu očekivati prilagođavanja jednog seta standarda dugom što će se u konačnici reflektirati na računovodstveni sustav Republike Hrvatske kroz primjenu MSFI-a. Istraživanje je pokazalo kako još uvijek postoje neke ključne razlike između ova dva seta standarda, međutim oni su u mnogim segmentima slični.

6. Literatura

- [1] Detaljnije o tome na: www.ifrs.org [10.05.2012.]
- [2] Scanlon, M.J., Patch, D.P. (2010) A tough road ahead: The SEC's work plan for assessing IFRS adoption by US public companies, *Accounting*, Volume 24, Number 5, 11 – 15
- [3] Detaljnije o tome na: www.fasb.org [10.05.2012.]
- [4] Doupnik, T. i Perera, H. (2009) *International accounting*, Second Edition, McGraw Hill, New York.
- [5] Narodne novine (2009) Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., br. 136/09., Zagreb.
- [6] Nobes, C. i Parker, R. (2008) *Comparative International Accountig*, Tenth Edition, Prentice Hall, Edinburgh.
- [7] Dostupno na: www.fasb.org [11.05.2012.]
- [8] Choi, F. i Meek, G. (2008) *International Accounting*, Pearson Prentice Hall, Sixth Edition, New Jersey.
- [9] Nobes, C. i Parker, R. (2008) *Comparative International Accountig*, Tenth Edition, Prentice Hall, Edinburgh.
- [10] Epstein, B.,J., Nach, R. i Bragg, S., M. (2008) *Interpretation and Application of Generally Accepted Accounting Principles*, Wiley, New Jersey.
- [12] Epstein, B.,J., Nach, R. i Bragg, S., M. (2008) *Interpretation and Application of Generally Accepted Accounting Principles*, Wiley, New Jersey.
- [13] Plumlee, M., Plumlee, D., information lost: a descriptive analysis of IFRS firms 20-F reconciliations, *Journal of Applied Research in accounting and Finance* 3: 15 - 31
- [14] Gordon, E., Jorgensen, B., Linthicum, C. (2009) Could IFRS replace US GAAP? A comparison earnings and attributes and informativeness in the US market. Working paper, Temple University, Columbia University, and the University of Texas and San Antonio
- [15] Detaljnije o tome: Sever, I. (2010) Utjecaj Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja na nacionalne računovodstvene standarde, Poslijediplomski specijalistički rad, Ekonomski fakultet, Zagreb.
- [16] Hail, L., (2009) Cost of capital effects and changes in growth expectations around US crosslistings, *Journal of Financial Economics* 93, 428-454
- [17] Christensen, H., Nikolaev, V.(2009) Do IFRS reconciliations convey information? The effects of debt contracting, *Journal of Accounting Research* 47: 1167-1199
- [18] McAnally, L., McGuire, S. and Weaver, C., (2010) Assessing the financial reporting consequences of conversion to IFRS: The case of equity based compensation, *Accounting horizons* (forthcoming)
- [19] Fosbre, A.B., Fosbre, P.B. Kraft, E.M., (2010) A Roadblock to US adoption of IFRS is LIFO inventory valuation, *Global Journal of Business Research*, Volume 4, Number 4



Photo 115. Orłjawa bridge / Most na Orłjawi